

Бібік Єва
*студентка НаУКМА,
МП-2 Культурологія*

Алхімічні аспекти та символіка карт Таро

Таро, відоме як інструмент ворожіння та самопізнання, має глибокі корені, що сягають епохи Ренесансу. І алхімія, з її вічним прагненням до духовного перетворення та пошуку Філософського Каменю, стала частиною культурної спадщини західного світу. У роботі ми розглянемо, як ці дві великі традиції співіснують у символах та образах карт Таро, розкриваючи загадковий світ символів і архетипів, що мають потужну силу для пізнання та трансформації.

Таро — це карткова система з віковою історією та загадковим корінням, що, за припущеннями, народилася у XV столітті. Починаючи як гра, вона стала інструментом для ворожіння. Карти Таро поділяються на дві головні категорії: Великі Аркани (22 карти), що відображають архетипні образи та універсальні теми, і Малі Аркани (56 карт), які більше пов'язані з повсякденним життям²³. Кожна карта Таро має свій власний внутрішній світ символів та асоціацій, який може варіюватися в залежності від інтерпретації.

Алхімія — це філософська та містична традиція у пошуку способів перетворення матерії та саморозвитку через символічне й духовне сприйняття світу. У своїй роботі алхіміки використовували символіку, алегорії та метафори для передачі своїх ідей. Алхімія — частина західного окультизму, частина системи «Золотої Зорі», що залишила свій відбиток на картах Таро. Це не просто стилізація під алхімію, але інтерпретація її символіки в традиційних колодах, що сприяє розумінню та ідентифікації символів у знайомих мотивах.

Алхімічні символи, що наявні в картах Таро, свідчать про взаємозв'язок з конкретним елементом або принципом основної

---

²³ Psychologer. "Символізм та психологічне значення карт Таро." Psychologer, <https://psychologer.com.ua/symvolizm-ta-psykholohichne-zanchennia-kart-taro/>.

трансформації і перетворення з одного емоційного, фізичного або духовного стану в інший²⁴. Кожен аркан Таро несе в собі конкретне алхімічне значення, що відображає функціональну роль в енергетичному та духовному вимірах. Система арканів Таро розглядається як система координат, мова психоаналізу, що дає змогу розшифровувати та розуміти внутрішній світ людини. Мова Таро виявляється особливою в своїй практичності, оскільки об'єднує психологію та коучинг, надаючи можливість не лише аналізувати життєві ситуації, а й знаходити рішення. Така мова функціональних значень стає надзвичайно корисною для таролога, який має професійне володіння мовою Таро та може використовувати її для глибокого розуміння та практичного застосування.

Карта «Поміркваності», відома також як «Мистецтво» в колоді Тота (створена окультистом Алістером Кроулі), представляє окультний контекст — алхімію. У колодах Таро Хайднля і Таро Акрона вона називається «Алхімія». На карті розміщено дволику фігуру двох статей — Андрогін, яка є популярним алхімічним образом, що вказує на поєднання першопочатку та досягнення цілей роботи.

Алхімік розділяє матерію на першопочаток — Ртуть та Сірку — результатом стає Сіль. Алхімічний першопочаток відображається через андрогенну фігуру, позаду якої можна побачити напис популярного алхімічного девізу латиною, що перекладається як «Відвідай надра землі — очищенням здобудеш таємний камінь», перші літери слів якого — VITRIOL — склали популярне в старовинному окультизмі та масонстві поняття. Процеси очищення, регенерації та здобуток Філософського Каменю — стали ключовими алхімічними завданнями.

Першопочаток також зашифровано в картах Імператора та Імператриці в колоді Тота. Кроулі стверджує, що положення рук Імператриці утворює символ Солі, тоді як розміщення Імператора утворює символ Сірки. Хоча, активний та пасивний, чоловічий та жіночий першопочаток — Сірка та Ртуть, а не Сіль та Сірка, як у Кроулі.

---

²⁴ iFate. "What Do Alchemy Symbols Symbolize on Tarot Cards?" iFate, <https://www.ifate.com/tarot-symbols/what-do-alchemy-symbols-symbolize-on-tarot-cards.html>.

На Колесі Фортуни ці три першопочатки нарешті зустрілися на колоді Уейта. У центрі колеса він використовує символ, що об'єднує Сіль, Сірку та Ртуть, намальований Еліфасом Леві. Нижче розташований знак у вигляді хвиль, що вказує на знак Водолія, оскільки кожен знак Зодіаку відповідає своїй операції в алхімії: окислення — Овен; застигання — Телець; фіксація — Близнюки; розчинення — Рак; прогрівання — Лев; сепарація за допомогою дистиляції — Діва, сублімація — Терези; фільтрування — Скорпіон; розм'якшення — Стрілець; ферментація — Козоріг; з'єднання множенням — Водолій; з'єднання проектуванням — Риби²⁵.

Отже, алхімія та астрологія тісно пов'язані. На колесі Фортуни всі сили світу, які періодично змінюються, зображені в циклічному русі. Колесо Фортуни втілює процес трансформації, де стала (пасивна) субстанція перетворюється на рухому (активну), а рухома стає сталою, що відображає обертання Ін-Ян, циклічний перехід від стану рівноваги до динамічної зміни, що включає в себе усю стадію нігредо²⁶. Три алхімічні початки, які становлять матерію, репрезентовані на цьому колесі.

Існує також алхімічна колода Таро, створена Робертом Плейсом, яка повністю віддана алхімічній символіці, де він чітко пов'язав символічні образи алхімії з Аркан Таро²⁷. Два Дракони — Ртуть і Сірка, які поглинають один одного, утворюють кільце, що символізує циклічність і безперервність. У зображенні карти Світу, оголена жінка танцює серед чотирьох істот — лева, бика, орла та людини, які репрезентують чотирьох євангелістів християнських Євангелій, та, за астрологічною відповідністю, чотири фіксовані знаки зодіаку, які асоціюються з чотирма елементами. Алхіміки називають це «*quinta essentia*» або «п'ятою сутністю», що складає Філософський Камінь. Позиціонування жінки по центру елементів створює композицію «квінконс» — символічне розташування п'яти об'єктів, що чітко відноситься до герметичного

²⁵ Slovaronline. "Алхімія." Astrology Slovaronline, <https://astrology.slovaronline.com/45-ALHIMIYA>.

²⁶ Llewellyn, Mark. "Tarot: The Magician." Llewellyn Journal, 2010, <https://www.llewellyn.com/journal/article/2010>.

²⁷ Hermitspirit. "Alchemical Tarot." Hermitspirit Blog, <https://hermitspirit.com/blog/alchemical-tarot.html>

п'ятого елемента: Anima Mundi — богині, що була об'єктом прагнення алхіміків²⁸. Відповідно, Таро несуть у собі алхімічні смисли, а їх послідовність описує алхімічну роботу: пошук Філософського Каменю.

Підсумовуючи, хочемо зазначити, що існують глибокі зв'язки між символами Таро та алхімічними образами, що дають змогу нам бачити карту як інструмент самопізнання та духовного розвитку. Кожна карта Таро сповнена архетипами та символами, що засвідчують вічне прагнення людини до перетворення та розвитку. Це дослідження сприяє глибшому розумінню алхімічної спадщини та її впливу на карткове мистецтво, відкриваючи нові шляхи для дослідження та самовдосконалення.

Література:

1. Hermitspirit. "Alchemical Tarot". Hermitspirit Blog, <https://hermitspirit.com/blog/alchemical-tarot.html>
2. iFate. "What Do Alchemy Symbols Symbolize on Tarot Cards?" iFate, <https://www.ifate.com/tarot-symbols/what-do-alchemy-symbols-symbolize-on-tarot-cards.html>.
3. Llewellyn, Mark. "Tarot: The Magician". Llewellyn Journal, 2010, <https://www.llewellyn.com/journal/article/2010>.
4. Psychologer. "Символізм та психологічне значення карт Таро". Psychologer, <https://psychologer.com.ua/symbolizm-ta-psykholohichne-zan-chennia-kart-taro/>.
5. Slovaronline. "Алхімія". Astrology Slovaronline, <https://astrology.slovaronline.com/45-ALHIMIYA>

---

²⁸ Llewellyn, Mark. "Tarot: The Magician." Llewellyn Journal, 2010, <https://www.llewellyn.com/journal/article/2010>.